نسبت مقاله ها در کنگره دوازدهم ژنتیک

در جهان امروز انتقال سریع و بسیار گسترده اطلاعات که ناشی از گسترش فوق تصور شبکه‌های اطلاعاتی و اجتماعی است باعث شده است که گسترش علوم ورای مرزهای سیاسی و جغرافیایی انجام گیرد و مهم‌تر از آن تجمع دانش در فردی خاص یا آزمایشگاهی خاص کمتر شده است به صورتی که همچون گذشته جهان هر چند سال یکبار شاهد ظهور دانشمندان بسیار برجسته‌ای نیست بلکه دانشمندانی همسطح در سطح جهان در هر موضوع خاصی بیشتر دیده می-شوند، به بیانی دانش به سمت گسترش یکنواخت پیش می‌رود و جهان به سرعت در حال " مسطح شدن اطلاعاتی" است. این مسطح شدن جهان که قبل‌تر در وضعیت اقتصادی نیز خود را نشان داده است باعث می‌شود که دستاوردهای علمی محلی و منطقه‌ای امکان ظهور داشته باشند. این موضوع در رابطه با علومی همچون کشاورزی که به شدت وابسته به محیط است می‌تواند دستاوردهای منطقه‌ای را به ارمغان بیاورد. در این رابطه دانش و روش‌های نوین ملکولی گیاهی با توجه به شرایط اقلیمی کشور و وجود ژرم پلاسم بسیار غنی گیاهی توان‌های بالقوه‌ای را در کشور ایجاد کرده است که حاصل آن را می‌توان در طرح‌های تحقیقاتی که در حال انجام در آزمایشگاههای کشور در زمینه‌های ملکولی و گیاهانِ عمدتا بومی مشاهده نمود. دانش و تکنولوژی تقریبا مسطحی که در دام تکرار، عدم آگاهی از تشابهات، عدم آگاهی از تحقیقات در آزمایشگاههای دیگر در سطح کشور و مهمتر از همه عدم هدفمندی و به تولید رسیدن گرفتار آمده است. این مسطح شدن دانش در سطح کشور و تعداد زیاد دانشجویان تحصیلاتی تکمیلی- که البته متناسب با نیازهای کشور هم نیست- باعث توقف در مرحله یا مراحل محدودی از تحقیقات شده است. گسترش دانش، دسترسی گسترده به اطلاعات نوین، عدم هدفمندی و برنامه‌ریزی باعث شده است اولا توجه به دانش‌های کلاسیک و مزرعه‌ای و نیازهای آن کمتر شود به صورتی که بخش بسیار اعظمی از تحقیقات در زمینه‌های مختلف کشاورزی صرفا آزمایشگاهی و ملکولی شده است و این بدون توجه به نیاز و شرایط کشور است از طرف دیگر نتایج این تحقیقات نیز صرفا در محدوده تحقیقات و فقط آزمایشگاه باقی می‌ماند و حتی به گلخانه نیز نمی‌رسد که این بخش نیز ناشی از مشکلات قانونی است. مجموعه این دو معقوله یعنی "توجه عمده به تحقیقات ملکولی و کم توجهی به تحقیقات مزرعه‌ای و تکمیلی" و "مشکلات قانونی و عدم امکان تبدیل نتایج این تحقیقات به ثروت و تولید" باعث بی‌هویتی گسترده‌ای در بخش کشاورزی شده است. به طوریکه مثلا در کنگره دوازدهم ژنتیک حدود ۷۰٪ مقالات پذیرفته شده گیاهی (عمدتا ملکولی- آزمایشگاهی)، حدود ۱۰٪ دامی، حدود ۱۰٪ ریزسازواره و حدود ۱۰٪ پزشکی و انسانی بوده است. به‌نظر می‌رسد که این نسبت با تولیدات کشاورزی، تولید ثروت و سهم تولیدات گیاهی تناسب نداشته باشد. از طرفی این اعداد و ارقام نشان می‌دهد ظرفیت تحقیقاتی گسترده‌ای هم از نظر تعداد محقق و هم از نظر امکانات و ظرفیت تحقیقات گیاهی در کشور وجود دارد که پشت دروازه‌های تولید متوقف مانده است و به نظر می‌رسد در این مورد نگرانی چندانی هم وجود ندارد چون همانگونه که گفته شد دانش در جهان مسطح شده است لذا در جای جای دیگر جهان تولید می‌کنند و می‌توان محصول آن را خرید و به کشور وارد کرد.

[Downloaded from mail.mg.genetics.ir on 2026-11-20]

[DOR: 20.1001.1.20084439.1392.8.1.13.5]

باید توجه داشت که روند تولید و تکامل علم در جهان متوقف و حتی کند هم نمی شود و به سرعت به کار خود ادامه می دهد. لذا آنها که نمی‌توانند خود را با این روند تطابق دهند هر روز که می گذرد باید تاوان بیشتری بدهند چون روند تولید در گوشه‌ای دیگر از جهان بهینه می‌شود و در نتیجه توان رقابت برای عقب مانده‌ها سخت‌تر می‌شود. وقتی مادری دست در دست دختر بچه خود به سمت مترو می‌رود سرعت آنها را کندی حرکت دختر بچه تعیین می‌کند یعنی کندترین حلقه، ولی در روند تولید، سرعت حرکت توسط ماشین علم و دانش تعیین می‌شود و این ماشین حد نصاب سرعت را در جایی تعیین می‌کند که سرعت حداکثر است لذا تفکر پایین‌ترین حلقه در اینجا نقشی ندارد بلکه بالاترین حلقه تعیین کننده سرعت است و ما در کشاورزی چقدر کوچک می‌اندیشیم البته اگر بیندیشیم.

در همین حال به‌نظر می‌رسد در بعد مولکولی توجه گسترده‌ای به پزشکی و داروسازی شده است به بیانی زیست فناوری به بخش "سلامت و دارو" توجه بیشتری کرده است و جالب اینکه از نظر روندی که در کشور در حال طی شدن است استفاده از زیست فناوری در بخش سلامت به معنی درمان است نه فراهم آوردن شرایطی برای نهادینه کردن سلامت در جامعه. در دومین جشنواره زیست فناوری سال ۹۱ تولید ۲۲ داروی نوترکیب و رسیدن به تعداد ۵۰ داروی نوترکیب در آینده‌ی نزدیک اعلام می‌شود. ولی در همین جشنواره هیچ ردپایی از تولید هیچ محصول کشاورزی دیده نمی‌شود.

آیا هنوز زمان آن فرا نرسیده است که به جای درمان به پیشگیری بپردازیم و آیا هنوز نمی توانیم در این کوره راه سنگلاخ، پرپیچ و خم، و تاریک چراغ راه بنمایانیم و فقط توانسته‌ایم در انتهای راه امکانات بهتری برای درمان آسیب-دیدگان فراهم آوریم.

مدت‌هاست آرزو دارم پروژه‌ای افتتاح شود و ده سال بعد به تولید محصولی برسد که "امنیت غذایی و سلامت" را در پی داشته باشد تا اینکه بیمارستانی افتتاح شود که با مدرن‌ترین تجهیزات و امکانات به درمان بیماران قلبی و سرطانی بپردازد که علت بیماری آنها عمدتا آلوده‌سازهای محیط از جمله کود و سموم کشاورزی است.

[Downloaded from mail.mg.genetics.ir on 2026-11-20]

[DOR: 20.1001.1.20084439.1392.8.1.13.5]